

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre ... 240 Lei,
Fél évre ... 120 Lei,
Egy negyed évre ... 60 Lei,
Egy hónapra ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(Mással főherceg-utj) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, augusztus 4

Mai számunk főbb közleményei:

BESZÜNTETTÉK A DEVIZA FORGALMAT NÉMET- ÉS MAGYARORSZÁGON.
AZ ARADI KÖZTISZTVISELŐK BÉRMOZGALMA MILLIÁRDOS TÜZKÁR BUDAPESTEN.
A VOLT ARADI TISZTJELÖLTEK LEMONDÁSÁNAK ÜGYE ÚJABB VIHAR A MAGYAR PARLAMENTBEN.
BÜNVÁDI FELJELENTÉS EGY ARADI UZSORÁS ELLEN.
EGY VILLAMOS VASUT KATASZTRÓFÁJA.
OLCSÓ HUSNAK — HIG A LEVE.

Leu és korona.

A leu emelkedése öröndetes eseménye Románia gazdasági életének. A leu hosszú ideig együtt haladt a dinárral, amelynek kurzusa kétszerese volt a román valutának, sőt gyakran ennél is magasabb. A leu mostan azonban emelkedett. Ezt legjobban dokumentálja az a tény, hogy a dinár már nem kétszerese a leu-nak, Párisban pedig a leu közel jár a kilenc centimes-hez. Régóta biztunk a leu emelkedésében és így a természetes értékjavulás nem is volt meglepő. Inkább az a csodálatos, hogy a külföldön így későn jöttek

rá a leu belső értékére. Meg vagyunk győződve arról is, hogy valutánk emelkedésének még csak az elején vagyunk, mert kurzusának el kell hagynia a cseh koronát és túlzás nélkül mondhatjuk, meg kell közelítenie a francia frankét. Ez az indokolt bizalom a gazdasági tényezőkből fakad. Románia a békeszerződés óta Európa egyik leggazdagabb országa. Minden fel van benne halmozva, ami a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar fejlődésére és felvirágozására nézve fontos. Ha a forgalmi eszközöket megjavítják és a közlekedési politikát helyes és racionális alapokra helyezik: Románia ott lesz az európai vezető államok sorában.

Amíg egyik oldalról valutánk emelkedése örömmel tölt el, más oldalról a józan pénzügyi előrelátás azt sugja, hogy lehangoltsággal kell tekinteni a magyar korona pusztulását. Romániának az új alakulásban két nagy fogyasztó piaca volt: Ausztria és Magyarország. Románia terményeit: gabonáját, fáját, szénét, petroliumát, sóját, vágómarháját főleg ez a két állam fogyasztotta. Ausztria valutája azonban annyira leromlott, hogy ezt a piacot Románia már elvesztette. Most Magyarország van azon az uton, hogy pénze oly mér-

tékben romlik le, hogy Románia árát nem fizetheti meg. A magyar pénz romlásával Románia tehát elveszti második nagy felvevő piacát, ami nem hat előnyösen a leu kurzusának további emelkedésére. A jobb valutájú országoknak emiatt érdekük volna, mindent elkövetni, hogy a szomszédos államok

pénze teljesen el ne pusztuljon. A lengyel valuta után jött az osztrák korona leromlása, azután a márkáé és most a magyar koronáé. Éles szemmel és okos előrelátással kell vigyázni arra, hogy utánuk ne következzenek ama államok valutái, amelyek ma jobbaknak mondhatók.

A magyar képviselők és az ellenzék

Averescu tábornok oikke. — A meggyilkolt besszarábiai kommunisták

TARGUL-MURES. Bernády György országgyűlési képviselőt tegnap este egy újságíró meginterjuvta. Az újságíró ama kérdésére, hogy résztvesz-e a Magyar Szövetség nagygyűlésén Bernády a következő választ adta:

— Fájdalom, nem. Egészségi állapotom olyan, hogy most erre gondolni sem tudok s így még az is fájdalmasan érint, hogy az előkészítés munkájában mindeki résztvesz, csak én nem.

Megkérdezte az újságíró, hogy be fogna-e lépni a mostanában olyan sokat emlegetett ellenzéki blokkba?

— Nem hiszem, mondotta Bernády. Nekem az a nézetem, hogy nekünk magyar képviselőknek a kormánybuktatási és kormányalakítási célzattal alakult blokkban semmi helyünk nincs. Mi nem ellenzéki állásponton levő politikai párt, hanem a romániai magyar kisebbség képviselői vagyunk. (Rador.)

BUCURESTI. Az *Indreptarea* hosszabb cikket közöl Averescu tábornoktól, amely azt fejtegeti, hogy igen nagy veszedelem a hadsereget a politikába bevonni. A fél hivatalos lap csodálkozik azon, hogy Averescu ilyesmit ír, hiszen ő volt az, aki ezt a rendszert bevezette. (Rador.)

BUCURESTI. A *Lupta* mai száma azt írja, hogy birtokában van a besszarábiai kommunisták meggyilkolása ügyében lefolytatott katonai vizsgáló bizottság felterjesztett jelentése. Ebben az foglaltatik, hogy nem kellett volna ezeknek amnesztiát adni. A *Lupta* a következő megjegyzést fűzi ehhez a jelentéshez: Tudni szeretnők, vajjon egy vizsgáló bizottságnak joga van-e kifogásolni a király egy-egy elmei aktusát. Az említett jelentés a lap szerint a következő szavakat is tartalmazza: „A katonai parancsnokságnak, hatósági elsőbbségi joga van a minisztertanácssal szemben.” Egyébként a

BUDAPESTI LEVEL.

Mese a budapesti vulkánról.

Erdemén feltű nagy port vert föl egy állítólagos amerikai geologus jóslása, amely a világ közeli végét jelentette be. Milton Nobles a neve ennek a „tudós-nak”, aki a párisi lapok szerint megjövendölte, hogy egy hónapra belül Dél-Európában, Észak-Amerikában és Ázsia egyes vidékein katalizmaszerű földrengés lesz. A philadelphiai geologus minket tisztelt meg azzal, hogy a világrengető katasztrófa centrumát Budapestre helyezte. Szerinte itt loco nem kevesebb: hetven vulkán, valódi tűzhányó-kongresszus fog kitörni. A hír a nyári eseménytelen szezonban két nap alatt végigfutott a kontinens összes lapjában. A közönség mohón olvasta a fantasztikusan sötét jóslatot, amelynek minden szava a legnagyobb képtelenség. Fröhétó, hogy a hír Budapest közönségét ragadta meg legjobban. Elvégre itt kellene Milton Nobles szerint a vulkánoknak gomba-módon kinőni a földből. A hatás különböző volt. A melancholiára hajlók busongva néztek a ször-

nyű közeljövő felé. A könnyelműk: „Ugyis csak egy hónap az élet!” — kiáltottak. — „Tették bele magukat az élvezetek árnyába. A számítók, miként egyik pesti redakcióban dolgozó kollegánk — előleget vettek fel. A Lipótvárosban arról tanakodtak, hogy a veszély idejére repülőgépen lehetséges lesz-e a menekülés, hogy a biplán nem fog-e elperzselődni a hetven vulkán tüzeiben? Lapunk egyik Budapestre repatriált magántudós barátja időszerűnek látta, hogy Pompeji és Herculánum husz fiasára terjedő leírásával tiszteljen meg. Az ellenzék előre örült a katasztrófának, amely elsőpri helyéről az „átkos kormányt.”

—Mindig mondtam, hogy vulkánok fölött táncolunk! — jelentette ki nagy elégtétellel a szélső bal egyik vezére

A legtöbben a tiszteletreméltó Gellértheget gyanúsították meg alattomos szándékkal. Tegnapelőtt óta az óvatosságot nem kocsiztatják a babákat a Gellérthegy árnyas útjain, tegnapelőtt óta elhallgatott a megszokott esti rángatás, a környékbeli fehé-

nép andalító mestere. A siber-milliomos fogai vacogtak a villában, hogy amivel annyian megátkozták, beteljesedik rajta: elnyeli a föld. A rémhír hatása alatt sápadtan kopogtattam be egyik neves geologusunkhoz, aki a vulkanológia (ez is külön tudomány!) nagy mestere s aki névszerint nem kíván szerepelni a világ vége ügyében.

— A hetven vulkán miatt jön? — szölt. — Nevetséges ugorka-szezon-hír az egész. Földrengéseket előre nem lehet megjósolni. A Gellérthegy felől nyugodtan alhatnak. Soha sem volt tűzifányó, hanem vízi eredetű lerakódásokból származik. Amint a bot nem süll el, úgy a Gellérthegy sem törhet ki. Budapest mellett nem hetven, hanem egyetlen hajdani vulkán sincs. A visegrádi hegyek vulkáni eredetűek ugyan, de azok harmadkori nagy kitérések eredményei. Földrengés azonban természetesen ettől függetlenül is történhetik, de azt előre megmondani nem lehet. A Dunán jobbjáratja mentén, a Gellérthegytől föl észak felé a föld kérgén nagy törésvonal húzódik. E törés mentén törnek föl a me-

leg források, amiket a föld saját melege hevit. Ismétlem tudománytalan szenzációhajhászás az egész hír s csak az a szomorú, hogy a közönség természettudományi iskolázottsága oly csekély, hogy az efféle híreket komolyan veszi.

Megnyugtatta távozottam a neves tudóstól, bár eredetileg titokban élt bennem a remény, hogy hitelezőim az adósságokat már nem hajthatják be. Ezen kis sé elbusultan tértem be törzskávéházamba, ahol a Frankfurter Zeitung legfrissebb számát kezembe véve, a következőket olvastam:

„Milton Nobles, a kitől a világ pusztulását bejelentő jóslat származik, most bocsátották el gyógyultan a philadelphiai elmegyógyintézetből, ahol már több ízben kezelés alatt állott.”

Milton Nobles, vagy ahogy a pesti aszfalthumor már el is nevezte, Nöbel Milton tehát valószínűségi élő személy, aki — miként a jóslata bizonyítja — szabadulása után nyomban visszaesett gyógyíthatatlan betegségébe,

Ujabb vihar a magyar parlamentben

(Vita Budapest román megszállásáról.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés szerda esti ülésén Csilléry András mondotta el a román megszállás ügyében a jórészt ismeretes előzményeket. Visszautasította azt a vádat, mintha ő a szegedi kormány ellen akarta volna átvenni a hatalmat, már csak azért is képtelenségnek jelentette ki ezt, mert ő is állandóan érintkezésben állott a szegedi ellenkormányval. Amikor ő és társai közölték az antant megbizottakkal, hogy a kormányt megalkadják, *Borghese* herceg azzal fenyegetődött, hogy felkötötte őket, ha puccsot csinálnak. Ennek ellenére felkeresték *József* főherceget, aki úgy nyilatkozott, hogy ha sor kerül rá, hajlandó az ellenforradalmárokkal együtt harcolni fegyveresen is.

Ujabb vád a zsidók ellen.

Sándor Pál beszédével foglalkozva kijelentette, hogy az ügy felhánytorgatásával egy céltudatos támadás előkészítéséről van szó, amellyel a keresztény irányzatot akarják megdönteni. Pedig, — mondotta Csilléry, — a zsidóságnak nagy része van a román megszállás meghosszabbításában.

Felkiáltások a jobboldalon és a jobbközépen: *Nem igaz!*

Csilléry állítása bizonyítására ismertette *Berényi Béla* és *Hoffmann Samu* Keszthelyi lakosok kérelmét, akik nagyobb összeget ajánlottak fel a románoknak arra az esetre, ha Keszthelyt is megszállanák. *Atlasz Izidor* budapesti lakos pedig, — a román vezérkar jelentése szerint, — interвениálni akart Párisban, hogy vérfürdő elkerülése végett hosszabbítsák meg a románok ittmaradását. (Nagy zaj.) Ezekben az ügyekben még nem fejezték be a vizsgálót és épen ezért arra kérte a belügyminisztert, hasson oda, hogy ezek az emberek mielőbb a bíróság elé kerüljenek. Ezután *Hegyesfalvy Lajos* Sándor Pál interpellációjának azon részével foglalkozott, a melyben kijelentette,

A bolsevizmus bukása után.

Ezután *Peidl* Gyula szociáldemokrata védekezik az elhangzott vádak ellen. Kijelentette, hogy a proletárfiktatúra bukásáról már csak akkor értesült, amikor mások. Kun Bélával és társaival pedig sohasem beszélt.

Csilléry: — Miért tagadja meg barátait?

Felkiáltások a szociáldemokratáknál: — Csilléry hallgasson! Jászi volt a barátja, vele levelezett!

Peidl elmondotta ezután, hogy augusztus elsején délután 5 órakor megjelent a lakásán egyik ismerőse és őt mint az új kormány miniszterelnökét üdvözölte.

Zsitvay Tibor: — Egymás vállára ütöttek és így lettek miniszterek! (Derűkés.)

Peidl ezután kormányra meg-

alakulásának történetére tért át. Bizonyította, hogy a román hadsereg kivülről, a bolsevizmus meg belülről...

Bogya János közbekiált: — A gersthi meg a tök bukatta meg!

Peidl: A szervezett munkásság buktatta meg! (Ellenmondások.)

Peidl ezután annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha a bolsevizmus után egy nyugodt, koncentrációs kormányt alkothattak volna, megmenthették volna azokat a területeket, amelyek ket a trianoni békeszerződés később elvett.

Bethlen miniszterelnök: Ugyan olyan hazugság, mint amelyet *Károlyi* önmagáról hirdetett!

Peidl tovább beszél: *Clemenceau* augusztus másodikán *Romaneli* útján táviratot küldött hozzá, amelyben kijelentette, hogy a szövetséges hatalmak az ország belügyeibe nem avatkoznak bele, viszont pedig érvényben levőnek tekintik az 1918. november tizenharmadiki fegyverszüneti szerződést. Ez pedig sokkal kedvezőbb volt a trianoni szerződésnél.

Peidl: A kultúra szeretetével harcolunk a békeszerződés igazságtalanságai ellen.

Olcsó husnak — hig a levé!

(Miért kap a közönség rossz húst? — A mészárosok fognak marhát vásárolni.)

Van már olcsó hus Aradon, de nincs köszönet benne. A legutóbbi napokban, így tegnap is, ma is általános volt a panasz, hogy a 8, 10 és 12 leiert kimért ugynevezett kvótamarhahus még a jelenlegi alacsony árat sem éri meg. Amit adnak egy vagy két kiló hus gyanánt, annak legnagyobb része nem hus, hanem csont, s ami hus van rajta, annak egyrésze is élvezhetetlenül rossz. Ennek pedig az az oka, hogy a kimért olcsó hus rossz minőségű vágómarhák husa. Amikor végre megegyezés jött létre a város, illetőleg a város által megbízott finanszírozó konzorcium és az aradi mészárosok között és tényleg megkezdődött az olcsó hus kiadásítása, akkor derült ki, hogy a közönség nem sok hasznát látja a kormány ama intézkedésének, hogy a városok lakosságát aránylag olcsó és mégis jöminőségű hússal lássa el. Megkérdeztük ma dr. *Angel* István polgármestert, hogy az olcsó hus-akció lebonyolítását nem akadályozza-e semmi zavaró momentum. Dr. *Angel* polgármester kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy most már minden mészáros elfogadja a konzorcium által beszerzett marhákat és így mindenképpen a lakásához legközelebb eső mészárosától szerezheti be hússzükségletét olcsó áron. Kijelentette azt is a polgármester, hogy most már az olcsóhus-akciót nem fenyegeti veszély, mert minden mészáros rendszeren el lesz látva a kvótamarha husával. A hus minőségére

Sándor Pál sajnálkozik

Ezután *Sándor Pál* szólalt fel és kijelentette, hogy belátja, hogy életében még olyan hibát nem követett el, mint akkor, amikor interpellációját elmondotta a románoknak Budapestre való bejövételével kapcsolatban. Ha tudta volna, hogy beszéde milyen hullámokat fog felvenni, megtette volna, hogy lemond annak elmondásáról. Nem akarja az ellentéteket kiélezni és éppen ezért lemondott arról, hogy az elmondottakra cáfolatokat mondjon, mert az ország nagyobb érdeke lebeg a szeme előtt. Meggyőződése, hogy ennek az ügynek a vitája tisztítóvihar volt és ennek következményeképpen hosszú időre száműzik a parlamentből a személyes kérdéseket. *Gróf Bethlen* István miniszterelnök megismételte azt a kijelentését, hogy a románokat senki sem hozta be Budapestre és az egész vita felesleges volt. A románok maguktól jöttek be Budapestre. Az egész vitából azt a tanúságot lehet levonni, hogy nem szabad minden mende-mondának felülni. Az interpellációk során *Homonnay* Tivadar arra kérte a kormányt, hogy a menekültek és az elcsatolt részekről kiutasított magyarok elhelyezéséről gondoskodják és pedig lehetőleg vidéken.

A volt aradi tisztjelöltek lemondásának ügye.

(Kedvezően dönt a hadügyminiszter.)

Megemlékeztek már a lapok a volt osztrák-magyar hadsereg kétezer tisztjelöltjének ügyéről, akiket tavaly behívtak a crajovali tiszti iskolába két hónapi szolgálatra. A behívottak között nagyon sokan voltak aradiak és környékbeliek, akiknek sorsában nagyon fontos döntést hozott most a hadügyminiszter.

A tisztjelöltek erre a hadügyminiszterhez fordultak orvoslásért, aki értesülésünk szerint a tisztjelöltek mellett döntött és elrendelte, hogy nem szabad őket megakadályozni a tisztirang elérésében és a crajovali tisztiiskola befogadóképességéhez képest fokozatosan hívják be a volt osztrák-magyar hadsereg tisztjelöltjeit.

Aradmegye tanítóinak közgyűlése (Érdekes pedagógiai előadások.)

Ma délelőtt 9 órakor vette kezdetét az Aradmegyei Tanítók Egyesületének ez évi közgyűlése. Előzőleg, a görög keleti templomban tartott *Veni Sancten* vetek részt a tanítók és tanítónők, majd a városháza közgyűlési termében jöttek össze. A közgyűlésen *Groisorean* Gyula igazgató tanító, szenátor elnökölt, aki üdvözölte az egybegyűlteket és a vendégeket és megemlékezett a hetek óta beteges fekvő aradi tanfelügyelőről. *Moldovan* Józsefről. *Christa* Miklós titkár és *Che-rechan* pénztárnok mondták el ezután évi jelentésüket. *Christa* Miklós *Vlauta* költőről. *Pop* Felicia a játékok pedagógiai jelentőségéről tartott érdekes előadást. *Popovicu* Demeter igazgató, *Dirlea* Pál tanár és még többen szólaltak fel a közgyűlés első részén, amely déli egy óráig tartott. Délben a Fehér Keresztben társasébed volt. Fél 3 órakor délután folytatódott a közgyűlés, amelyen a bizottságok jelentéseit tárgyalták le, majd az egyesület tisztikarának megválasztása után a legközelebbi közgyűlés határidejét állapították meg.

vonatkozó panaszokat *Glück* Zsigmondnak, a *Glück* Károly és *Fia* mészáros cég egyik beltagjának mondotta el az Aradi Közlöny munkatársa, aki a következőket válaszolta a panaszokra:

— Minden tekintetben jogosultak azok a panaszok, hogy az olcsóbb marhahus minősége nem kielégítő. Nem kielégítő pedig azért, mert a finanszírozó konzorcium részére hozzá nem érő emberek vásárolják a marhákat. Ennek következtében eddig a legtöbb esetben igen rossz minőségű vágómarhák husa került kimérésre, mint olcsó marhahus. A mészárosok ma még azokat a marhákat veszik át, amelyeket a konzorcium emberei vásároltak, de a holnapi naptól kezdődőleg már valószínűleg maguk a mészárosok fogják megvenni a vágómarhákat a konzorciumtól kapott pénzen. Ebben az irányban már megindultak a tárgyalások és valószínűleg eredményre is fognak vezetni.

— *Sirius* jósol. *Sirius*tól augusztusra a következő jóslást kaptuk: Augusztus 1-től 5-ig szép, meleg idő lesz és kevés eső várható, 5-6-7 több helyen eső, sőt erős lehűlés, hűvös, szeles nagyobb zivatarok jönnek. 9-10-11 kevés eső, 12-től 27-ig igen szeszélyes, sőt kritikus időket várhatunk. Nagyobb zivatarok és viharok jönnek, erős lehűléssel. 28-tól 31-ig változó idő jön. Tartós hőségétől kevésé kell tartanunk, mert idő többször változik.

Beszüntették a devizaforgalmat Német- és Magyarországon

A francia kormány a német kormányhoz intézett ultimátuma, a mely szigorú katonai szankciókat helyez kilátásba arra az esetre, ha Németország nem fizetné meg az esedékes jóvátételi összeget. Érezhető hatása volt a nemzetközi piacokon. Berlinből az a jelentés érkezik, hogy a márka kurzusának újabb esése miatt pánik fogta el Németországot. Minden ember vásárol. Tömegben rohanják meg az üzleteket, amelyeknek készleteit elkapkodják. A berlini tőzsdén valóságos orgiák folynak a spekulációkban. A tőzsdéjatek a hivatalos időn túl is folyik a kávéházakban és az utcákon. A Der Tag szerint a birodalmi kormány elhatározta, hogy a devizakereskedelmet beszünteti. Ebből is nyilvánvaló, hogy Németországban rettenetesen komoly a helyzet. A jóvátételi fizetésekre a birodalmi kormány csak igen csekély idegen valuta áll rendelkezésére.

A bécsi utótőzsdén elsősorban

a bankértékek emelkedtek. A hausse azonban áterjedt az egész piacra, ahol az árfolyamok ugrásszerűen emelkedtek. — Budapestről jelentik, hogy a pénzügyminiszter máától kezdve rendelettel betiltotta a valuták és devizák szabad forgalmát és az ezzel járó követelményeket a devizaközpont felállításával bonyolítja le. A valutapánik, amely napok óta kísértette a budapesti tőzsdét, végre erőlyes intézkedésre készítette a pénzügyi kormányt. A mai tőzsdén folytatódott a szilárdulási folyamat, amely a magyar korona hirtelen áresésével egy időben keletkezett. A piac hangulata ideges s a tőzsdén nagyrészt emelkednek az értékek.

BUDAPEST. A pénzügyi kormány a valuta- és devizaközpontot a jegyintézet kebelében állítja fel. A megriadt valutatulajdonosok izgatottan rohanták meg a pénzügyintézetet, hogy jó árfolyammal visszamenekülhessenek a magyar koronához.

Közgazdaság.

Valutapánik.

A mai nap eseményei között egyike a legfontosabbaknak, hogy a leu Párisban újból 65 pontot emelkedett. Pénzünk értéknövekedésének látható fokmérője a dollár további esése, melyet ma Aradon 140-el, Bucarestiben 134-el jegyeztek. Zürichből katasztrófális hírek érkeztek. A zárlatnál 0.17.50-el jegyezték a magyar koronát és 0.61.50-el a német márkát. A budapesti tőzsdén pánikszerű hatása volt ennek és a nemesebb valuták hallatlan kurzusokat értek el. A magyar kormány betiltotta a valutákról és devizákról szóló táviratok továbbítását és így a mai budapesti tőzsdéről részletes tudósítást nem közölhetünk. Magánértesülések szerint egy leiert 22—25 koronát adtak ma Budapesten. A márka Aradon ma este már a lei hatodértékére csökkent és egy leiert 6 márkát adtak. A francia frank Bucarestiben tíz és félszerese volt a leinek, míg Aradon ismét indokolatlanul tizenkétszerese. A szokol Bucarestiben 3.20-ra esett.

Aradi valutaárak (augusztus 3): dollár 140, márka 18, dinár 180, szokol 350, francia frank 12, magyar korona 8. — Kifizetések: Budapest 18.50. Bécs 400, Berlin 17.50, Prága 345.

Bucurestii kurzusok (augusztus 3): márka 15, francia frank 10.40, dinár 190, szokol 320, dollár 134, magyar korona 9. — Kifizetések: Páris 11.10, Newyork 141, Prága 3.40, Berlin 15.75, Bécs 30, Budapest 7.

Zürichi nyitás (augusztus 3): Berlin 64, Newyork 526.25, Milano 23.90, Prága 12.80, Budapest 17.50, Zágráb 155, Varsó 8, Bécs 1, osztrák bélyegzett korona 1.375.

Zürichi zárlat (augusztus 3): Berlin 61.50, Amsterdam 203.25, Newyork 526.25, London 23.41, Páris 42.90, Milano 23.975, Prága 12.90, Budapest 17.50, Zágráb 175, Varsó 8, Bécs 0.00875, osztrák bélyegzett korona 0.0125.

A leu párisi jegyzése (augusztus 3): 8.85.

LEGUJABB.

Elnapolták a magyar nemzetgyűlést.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés az indemnitást ma harmadszori olvasásban részleteiben is elfogadta. Ezután a nemzetgyűlést kormányzói kéziratral rövid időre elnapolták. A nemzetgyűlést augusztus 16-ra hívják össze az adójavaslatok tárgyalására.

Vázsonyiék memoranduma.

BUDAPEST. A Szózat című lap memorandumot hoz nyilvánosságra, amelyet 1919. év őszén a román megszállás idején Vázsonyi Vilmos, Bárczy István, Ugron Gábor és dr. Varjassy Lajos volt aradi kormánybiztos intéztek Clarkhez, az antant budapesti kiküldöttjéhez. A szó szerint közölt memorandumban panaszt tesznek a vörös uralmat eltávolító és a nemzeti megújodást képviselő Friedrich-kormány ellen. A memorandumban Friedrich kabinetjét felekezeti kormánynak nevezik, amely a román cenzura által engedélyezett hírlapok terjesztését megtiltja. Vázsonyiék a memorandumban az antant hatalmak pártfogását kéri Magyarországon kormány ellen.

Magyar bíróból argentínai tanár.

BUDAPEST. Dr. Tóth László budapesti királyi járásbíró, aki 1914-ben a háború miatt nem foglalta el a római egyetemnek neki felajánlott katedrát, most Argentínába hívták meg egyetemi tanárnak. Dr. Tóth tagja a madridi, szentpétervári, konstantinápolyi és római tudóstársaságoknak. Több spanvol. olasz, német és portugál nyelven megírt szakkönyve jelent meg. Argentínában a keleti nyelveket és a keleti jogot fogja tanítani.

Szerkesztői üzenet

Egy vidéki előfizető. A hirdetésért a pénz nem érkezett meg.

Szerkesztők:

KÁROLY JÓZSEF

felel.

Cenzurat: Dr. Román Mager.

Egy villamos helyi vonat katasztrófája Magyarországon

(Nem javították a rossz kocsikat.)

A Budapest-gödöllői villamos vasut tegnap délután Kistarcsa állomás mellett tengelytörés következtében kisiklott. A vonaton szerencsére csak kevesen voltak és így nagyobb szerencsétlenség emberéletben nem történt. A kocsik vezetője és egy 12 éves kisleány karjukat törtek. A könnyen végzetesé válható katasztrófát az a körülmény okozta, hogy a villamosvasut társaság a háború előtt üzemben volt és ugyszólván már hasznavehetetlen kocsikat nem reparáltatta. A budapest-gödöllői vonalon ez különben ebben az évben már a második hasonló baleset.

Telefon No. 74. — Telefon No. 74.

Utazók figyelmébe!

Arad—Oradea-mare között állandó autójárat, a nap minden órájában indul

FEIER-GARAGE-tól 300 Lei személyenként.

Jegyek válthatók Aradon: Feier-garage. Iroda: Bul. Reg. Ferdinand No. 14. Oradea-mare: Czukor-garage. Telefon No. 1601. Utazó közönség szempontjából házhoz megy. 3526

Fakereskedő és termelő

keres mielőbbi belépésre agilis fiatalembert keményfa szakmából. Magyar és román nyelv feltétlen megkívánatik. Külső szakmárettel is rendelkezik, előnyben. Sajátkezűleg irt ajánlatok, referenciák és igények megjelölésével

WALLINGER hirdetőjébe „Bizalmi” jelölgére kéretnek. 12398

Tordai portland cement,
Tordai gipsz, Boszniai
carbíd, Elsőrendű ka-
varánszákuli mész, Va-
lódí asbest ternolitpala.

Allandó nagy raktár:

KORNIS TESTVÉREK

Arad, Bul. Reg. Maria. 5. (Andrássy-tér)
Telefon 501 és 623. 12526

Borkövet

minden mennyiségben vesz

RUZSONYI LAJOS

borbizományi és ingatlan forgalmi ügy-
nöksége Sírja (Világos). 1558

TERNOLIT
PALÁVAL

van fedve a Strada
Cosbuc (Wesselényi-
utca) 2. számú ház.

3175

Építési anyag eladása nagyban és kicsinyben Steiner József

műépítész építési anyag eladási
osztályánál, Bul. General Draga-
lina (Apponyi-körút) 15—16. 3461

Értesítés!

Értesitem t. vevőimet és jóakarót-
mat, hogy Steinherz Jakab ur cé-
günkből kivált és azt saját nevem
alatt egyedül vezetem tovább. Ál-
landóan friss fűszer- és csemege-
árak raktáron. Szives pártfogást kér
Dingfelder Géza
fűszer- és csemege kereskedő Strada
Alexandru Gavra (Csernovits Péter-ut-
ca) 27. szám. 11809

MISSIRNÉL

egy vagy két szakképzett
fiatalember felvétetik. 3545

Alkalmi vétel! Belváros Str. Constan-
tin Brancoveanu (Kö-
szoru-utca) 2. sz. ház 3 szobás lakás, is-
tálló, kocsiszin, disznóól és pince, sür-
gösen eladó, 2 nap alatt átvehető. Bö-
vebbet HAASZ-irodája, Str. Romanului
(Zrinyi-utca) 6. szám. 11768

Friss hal érkezett
Luttwak József
céghez, Calea Banatului (Asztalos S.-u.)

Eladó műmalom!

Legjobb buzatermő vidéken.
konkurrencia nélküli teljesen
új állapotban, kedvező fi-
zetsi feltételekkel. Megbízott

Haász A.-irodája,
Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6. 11765

Notariatul cercului Dezna.

No. 1018—1922.

Publicație de licitație minuendă.

În ziua de 15. August orele 11 a. m.
se va ține licitație minuendă pentru
repararea edificiilor notariale din comu-
na Dezna staverita și admise de Domnul
Prefect al Județului Arad cu No 7545—
1922. în suma de 29,000 Lei.

Ofertele închise se vor înainta până
la data amintită la Primăria Dezna.

Ca vadiu se va depune la Primăria
Dezna 10% din suma admisă.

Cei-ce vor înainta ofertele, vor fi
obligati a declara, că cunosc devizul,
planul și condițiile — cari se pot vedea
în decursul orelor oficioase la Primăria
Dezna — și că se obligă la împlinirea
acelora. 3552

Dezna, la 1. August 1922.

SIRCA,

Notar.

BALAJ,

primar.

Utlevelekre vizumot 55.— Leírt legpontosabban leggyorsabban a „Kelet” hírlapiroda szeréz

Apró hirdetések.

Levelezés.

„DISTINGVÁLT”, „Független”, „Az első”, „Állandó barátság”, „Komoly 30”, „1001 éjszaka”, „Egész egyedül”, „Nincs igazság” levél van a kiadóban. Kérem átvenni. 3550

Alkalmazás.

FŐMOLNÁRT, hét járatu automatikus malomba és egy molnársegédet azonnali belépésre keres Braun-malom Ujmikolákán. 12527

CSEPLŐGÉPEIMMEL béroséplést bárhol vállalok. Cim Poszler János, Aradul-Nou Pa-utca 17. 12527

BUCHER einer Stütze antrage unter „Sozial” in Kelet Annonzenbüro. 12528

MINDENES kéttágu családnhoz felvétetik Strada Colonel Pirici (Vörösmarthy-utca) H. II. em. ajtó 17. 3557

HÁZVEZETŐNŐNEK magányos urhoz, vagy fiatal házaspárhoz ajánlikosik megbízható, szolid nő. Cim: Wallinger-hirdetőjében. 12398

FŐMOLNÁR hengerekkel berendezett aradmegyei vizimalomba azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 3553

JÓRAVALÓ FIUT fűszer és vegyes kereskedő tanulóknak keresek teljes ellátással és ruházattal, Románul tudók előnyben. Benjámín B., Sebés (Boros-bes.) 3537

SZÓLÓKEZELŐ, ki a pincegazdaságban járta, kereskedelmi iskolai érettség-állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3547

ELSŐRENDŰ szabónő házakhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban. 3549

NÉMET—MAGYAR nevelőnő állást keres jó bizonyítványokkal, feltétlen ur-házhoz. Esetleg házikisasszonynak is elmenne. Ajánlatokat „Josefine” jellegére a kiadóba kér. 3539

ELSŐRENDŰ külső nagymunkások felvétetnek Neumann M. cégnél. 12528

PÉNZTÁRKEZELÉSHEZ értő irodistandó állást keres. Cim a kiadóban. 3555

Vétel és eladás.

BZÜST cigarettá-tárcsa, női ridikülnek ételkötő, eladó Str. Consistorului (Batthyányi-utca) 23. I. em. jobb. 3529

HALÓSZOBA és konyhaberendezés eladó. Pista Luptei (Szentpéter-tér) 6a. szám. 3529

EGY használt hosszú zongora eladó. Bővebbet megtudhatni Ineua (Borosjé-pon a postán. 3544

NÉGYXÖT MÉRETŰ ebédlő perzsa szőnyeg jutányosabban eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig Neuman-palota II. e. 16. 3535

ELADÓ szép nagy zöld ebédlő szőnyeg. Megtekinthető délelőtti órákban Strada Gen. Grigorescu (Tabajdy Károly-utca) I. szám. 3538

MODERN HALÓSZOBA butornak fele és egy kisebb légszékény eladó. Calea Aurel Vlaicu (Pécskai-ut) és Str. Miron Costin (Gróf Leiningen-utca) sarok élelmiszer-üzlet. 3540

KERESZTHUROS fekete, rövid zongora, pianino, 3x2 méter perzsa szőnyeg eladó. Strada Tribunal Arende (Dámjanich-utca) 14. 11809

EGY darab gáz takaréktűzhely négy lyukkal és egy sütővel, egy kétfős szőlőtáposó kád és két darab csőbor eladó Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 3. 3556

CSEPLŐGARNITURÁ 5 éves Hoffier és Schranz-féle 8-as magánjáró eladó. Tasca George Siria (Világos) házszám 1211. 3507

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegand butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4836

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szmirna, argamant-szőnyegeket, török kendőket, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsű régiségért. Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, magas áron vesz Kerpel könyvkereskedése. 12191

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papírkereskedőnél Str Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) I. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

HASZNALT OLOM megvételre keresetnek, Bővebbet a kiadóban. 3548

IGEN ELEGÁNS kiváló gyártmányu alig használt gummikerekű Victoria-hintó eladó. Cim a kiadóhivatalban. 500

ELADÓ PINCEBERENDEZÉS, 1000 Hl. hordó kifogástalan állapotban, 12—64 Hl. nagyságban. Cim a kiadóban. 3406

Ingatlan.

SAROKHÁZ korcsma és börtelhelyiséggel vásártér közelében olcsón eladó. Strada General C. Coanda (Borona-utca) 21. 3542

ELADÓ Mosóti-telepen Strada Cornel Leucan (Dugonits-utca) 50—52. számú három szobás magánház nagy kerttel. Bővebbet Wallinger-irodában. 12392

MAGÁNHAZ eladó. Cim Kelet hírlapi-iroda. 12528

ZSIGMONDHÁZÁN 52. és 53. számú hat és két szobás házak eladó. 3558

ARADI HATÁRBÁN 66 hold szántóföld eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 3. 3554

STRADA OITUZ (Més-utca) 56a) számú ház eladás miatt olcsó áron sürgősen eladó. 3551

STRADA CORABIEI (Hajó-utca) 30. számú ház eladó. 3541

Ellátás.

SZOLID FIATALEMBER teljes ellátást keres. Cim a kiadóban. 3548

Különféle.

ÖRÖKBELI adnám 4 éves fiamat és 2 éves kisleányomat. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12392

BELU (BÉLI) FÖTÉREN levő fűszer vegyes üzlethez betegség miatt egy társ kerestetik azonnakra. Esetleg kiadatik. Ardelean, Bélu. 3536

Fényképnagyítások fekete, szepia és olaj kivételben 40 leltől kezdve készítenek Str. Eminescu 7., Arad és Vidékével szemben. 3496

Tisztességes család ujságárusításra

12528 kerestetik. Jó jövedelem biztosítva.

„KELET” hírlapiroda.

BRILLIÁNS

arany és ezüst árukat magas áron vesznek.

KÖVEKET,

KUN, ékszerész.

12017

Gőzmalmok

Krassó- és Temesmegyékben, szőlők kolnával, felszereléssel a hegyalján, birtokok Arad és Temesmegyében, magán-, bér-, gazdálkodásra alkalmas házak Aradon eladó

Bővebbet: WALLINGER-irodában Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 10. 12898

Műtrágyát

szuperfoszfátot, mésznitrogént és szőlőműtrágyát

ajánl azonnali szállításra az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete az erdélyi műtrágyagyárak vezérképviselése. 12524

Fényképek utlevelekre, mindenféle igazolványra olcsó árban készülnek Str. Eminescu 7. Arad és Vidékével szemben. 3494

Perzsa és Kalotaszegi szőnyegjavító- és arganau-műhely

Arad, Bul. Regina Maria 20. szám, Fischer Eliz-palota, bent az udvarban. Garancia mellett elvállal mindenféle javítást, tisztítást és molyok ki-puztatását. M. A. PASOTIAM. 3078

AZ IGAZI UTAT!

Magyarország, Budapest, 12331

Dr. H. Soltan, betegkezelés

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Magyarország, Budapest, 12331

Aradiak figyelem! Nagy esemény!

Ma este fél 9 órakor lesz a NAGY HIPODROM CIRUSZ PROSERPI

első megnyitó előadása. A cirkusz két porondon egyszerre minden este 54 attrakciót mutat be.

Európa ezen legnagyobb cirkusza 34 lóval, 124 artistával, két zenekarral rendelkezik. Nagy balett csoport, exotikus állatok. — Jegyek kaphatók Oláh Sándor könyvkereskedésében — A t. közönség kéri a tolongás elkerülése végett a jegyeket előre megváltani. 12628

MISSIRNÉL

augusztus hó 1-étől az összes cikkeknel 10% és 20% árengedmény.

Erdélyi szénbánya r.-t. Cluj-Kolozsvár

ajánlja prompt szállításra malmok, gyárak, téglagyárak gőzcséplők stb. részére

magas kalóriájú osztályozott ferenobányai darabos, akna, rostáltakna és porszenét.

Megrendelések az Erdélyi Szénbánya r.-t. Cluj, (Kolozsvár) Calea Regele Ferdinand 70. címzendők. 12624

Tárgul-Mures (Marosvásárhelyen)

Fő-tér közepén egy 500 m²-es beépített ház, nyílt üzlethelyiséggel, téli és nyári modernül épített és berendezett étterem, jégverem, nagy pince, udvar és kerti helyiség, melyben ezidőszent is jólmenő bodega és vendéglő van, teljes felszereléssel eladó és azonnal átvehető. Értekezhetni: 3504

a Marosvásárhelyi Magyar Bank R.-T.-nél Tárgul-Mures (Marosvásárhely)